

2019

*Збірник наукових статей
за матеріалами V Всеукраїнської
науково-практичної конференції
(за міжнародною участю)*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ
ЕКОНОМІКИ»
11 – 12 квітня 2019 р.**

**ЧАСТИНА 2
Секції 3,4,5**

Національна металургійна академія України
Кафедра фінансів
11.04.2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Інститут модернізації змісту освіти
Національна металургійна академія України
Українська інженерно-педагогічна академія
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Львівський національний аграрний університет

***Збірник наукових статей
за матеріалами V Всеукраїнської науково-
практичної конференції
(за міжнародною участю)***

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

11-12 квітня 2019 р.

м. Дніпро

Лист МОН України від 16.01.2019 №22.1/10-123

УДК 330.111.66:316.422

Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (11 – 12 квітня 2019 р.). Частина 2. – Дніпро: НМетАУ, 2019. – 572 с.

У збірнику містяться матеріали доповідей V Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (11-12 квітня 2019 р.). Для науковців, викладачів, фахівців-практиків, студентів економічних спеціальностей

Програмний комітет конференції:

Ковальчук К.Ф., д.е.н., професор, декан факультету економіки та менеджменту Національної металургійної академії України

Прохорова В.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання Української інженерно-педагогічної академії

Журавльова Т.О., к.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

Грицина О.В., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Львівського національного аграрного університету

Сокиринська І.Г., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Мушнікова С.А., к.е.н., доцент кафедри фінансів Національної металургійної академії України

За додержання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імена та назви несе відповідальність автор матеріалів.

© Національна металургійна академія України, 2019

<i>Мельник Л. Г., Дегтярєва І. Б., Скрипка Є.О.</i> Конкурентні стратегії у підприємстві в умовах третьої та четвертої промислових революцій.....	107
<i>Мироненко М. А.</i> Специфіка сучасного етапу розвитку ринку ІТ-послуг в Україні	112
<i>Нездодімінов С. Г., Малшико А. В.</i> Сучасний стан та шляхи розвитку круїзного туризму в Україні.....	117
<i>Ніколова О. А., Терещенко М. А.</i> Методи стимулювання інвестиційної діяльності в Україні.....	121
<i>Павловська Т. С., Теслиук С. А., Камець Ю. Л.</i> Географічна структура зовнішньої торгівлі послугами Волинської області.....	126
<i>Пелих М. Ю., Павлін П. Д., науковий керівник: Петрова Л.В.</i> Роль антидемпінгового мита щодо захисту внутрішнього ринку держави.....	131
<i>Прокопчук О. Т., Котюжинський А. В., Смілянець Р. В.</i> Страхування майна як ключовий інструмент збереження стабільності функціонування підприємства	137
<i>Прокопчук О. Т.</i> Український ринок агрострахових послуг: наявні паралелі	142
<i>Пташник С. А.</i> Аналіз видатків місцевих бюджетів у контексті децентралізації фінансових ресурсів.....	146
<i>Сенишин Б. Б., науковий керівник: Долбнєва Д. В.</i> Управління кредиторською заборгованістю як ефективний інструмент оптимізації розрахункових операцій з постачальниками і підрядниками.....	150
<i>Садовская Г. В.</i> Инвестиционная деятельность по развитию биометрических технологий в банковском секторе.....	156
<i>Садовская Г. В.</i> Совершенствование системы внутреннего аудита организации	161
<i>Садовский А. В.</i> Моделирование «коридоров безубыточности» при использовании гривневых и валютных депозитов украинских банков.....	167
<i>Сидорова Е. И., Воробьев И. П.</i> Экономика и инновации АПК Беларуси.....	172
<i>Сидорова Е. И., Воробьев И. П., Сидорова Л. А.</i> Ведение лесного хозяйства в зонах радиоактивного загрязнения.....	176
<i>Сподарик Т. І., науковий керівник: Долбнєва Д. В.</i> Шляхи удосконалення обліку розрахунків з оплати праці на підприємствах України	181
<i>Терендій А. Б., науковий керівник: Панчишин С. М.</i> Порівняльний аналіз споживання домогосподарств у країнах центрально-східної Європи.....	186
<i>Улянич Ю. В.</i> Страховий захист аграрного виробництва	191
<i>Хапільна К. О., науковий керівник: Гільорме Т. В.</i> Фінансове забезпечення стратегічного інноваційного розвитку сільськогосподарської галузі у стратегічному вимірі	194
<i>Чаркіна Т. Ю., Марценюк Л. В., Вітрученко О. В.</i> Підвищення конкурентоспроможності пасажирських перевезень за рахунок якості сервісу.....	197
<i>Чумак Л. Ф.</i> Проблеми управління інвестиційною привабливістю підприємства	201
<i>Шубалий О. М.</i> Економіко-статистична оцінка взаємозв'язку зайнятості та показників руху населення в регіоні.....	204
<i>Юринець З. В., Юринець Р. В., Петрух О. А.</i> Структура управління сферою охорони здоров'я України.....	208
<i>Ярмолюк Д. І.</i> Можливості VR-технологій в туристичній діяльності.....	211

Список використаної літератури

1. Directive 2014/24/EU of the European Union Parliament and of the Council of 26 February 2014 on public procurement and repealing Directive 2004/18/EC [Електронний ресурс] // European Union. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0024>.
2. Закон України Про публічні закупівлі [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/922-19/page>.
3. Показники структурної статистики по суб'єктах господарювання з розподілом за їх розмірами [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Професійний модуль аналітики [Електронний ресурс] // ProZorro. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://bipro.prozorro.org/qlikview/FormLogin.htm>.

*Мельник Л. Г., д.е.н., проф.,
завідувач кафедри економіки, підприємництва та БА
Дегтярьова І. Б., к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки, підприємництва та БА
Скрипка Є.О., студент-бакалавр
Сумський державний університет
irina.dehtyarova@gmail.com*

КОНКУРЕНТНІ СТРАТЕГІЇ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ В УМОВАХ ТРЕТЬОЇ ТА ЧЕТВЕРТОЇ ПРОМИСЛОВИХ РЕВОЛЮЦІЙ

Сьогодні людство на порозі ще одного революційного стрибка, який можна без перебільшення назвати безпрецедентним в його історії. Мова йде про промислові революції, що стартували практично одночасно – Третю та Четверту (Industry 3.0 Industry 4.0). Перша з них покликана перевести людство

на відновлювані джерела енергії і адитивні технології на основі 3D-принтерів. Все разом повинно забезпечити скорочення енергоємності і ресурсомісткості соціально-економічних систем в рази, а то і в десятки разів. Цим буде закладено фундамент для вирішення нагальних як екологічних, так і економічних проблем. Industry 4.0 дозволяє перенести реалізацію виробничих функцій на «плечі» кіберфізичних систем, вивільняючи саму людину для цілей її соціального (особистісного) розвитку.

Згадані революції є найбільшим трансформаційним явищем в історії людської цивілізації. Сьогодні суспільство перебуває на порозі чергового фазового переходу, який можна порівняти за своїм значенням з тими якісними стрибками, що доводилося переживати людству в епохи Неолітичної і Першої промислової революцій. У наукових публікаціях поки проглядаються лише фрагментарні контури зазначеного явища.

У такій ситуації беручи до уваги завдання в рамках науково-дослідної роботи «Розроблення фундаментальних основ відтворювального механізму соціально-економічного розвитку в ході Третьої промислової революції», яка фінансується за рахунок державного бюджету України (№ ДР 0118U003578), 2018-2020 рр. на першочергову увагу заслуговують базові конкурентні стратегії в умовах розвитку Третьої та Четвертої промислових революцій.

Базові конкурентні стратегії – найпоширеніші в економічному бутті, перевірені практикою стратегії. Формування базової конкурентної стратегії забезпечує підбір і розкриття основних її елементів; виявлення і формування ролі складових внутрішнього корпоративного організаційно-господарського механізму під час реалізації стратегії, а також розподіл ресурсів між ними. Існує великий набір базових конкурентних стратегій (стратегія диверсифікації, лідирування у зниженні витрат, диференціація; фокусування та інші). В умовах стрімкого розвитку інновацій та індустріальних революцій на перший план виходять конкурентні стратегії, що базуються на використанні інноваційних рішень.

Конкурентні стратегії засновані на використанні нейронних мереж. У сучасному конкурентному цифровому середовищі підприємства зосереджують увагу на використанні останніх досягнень штучного інтелекту, зокрема, нейронних мереж. На думку багатьох вчених тільки ті бізнеси, що послуговуються у своїй діяльності сучасними конкурентними стратегіями можуть реально досягти успіху, стати ефективними та конкурентоспроможними. Використання нейронних мереж все частіше застосовуються і в реальних бізнес-додатках.

Штучна нейронна мережа (ШНМ) – математична модель, а також її програмне або апаратне втілення, побудована за принципом організації та функціонування біологічних нейронних мереж – мереж нервових клітин живого організму.

Для ефективної роботи підприємства та побудови доцільної конкурентної стратегії важливим є виявлення фальсифікацій і оцінка ризику, які стали безперечними лідерами серед використовуваних методів як бізнес-діагностики так і формування стратегій розвитку підприємства. Їх використання в системах прогнозування та системах маркетингових досліджень постійно зростає.

Світова практика свідчить про швидке зростання технологій глобальної конкурентоспроможності. В таблиці 1 подано топ-5 технологій глобальної конкурентоспроможності в сучасному світі.

Таблиця 1

Топ-5 технологій глобальної конкурентоспроможності [1, с. 128; 5]

Перспективні технології виробництва	Місце в оцінці ступеня важливості для країни		
	США	Китай	Європа
Предиктивна аналітика	1	1	4
Розумні, з'єднані вироби (Інтернет речей)	2	7	2
Перспективні матеріали	3	4	5
Розумні заводи (індустріальний Інтернет речей)	4	2	1
Цифровий дизайн, моделювання та інтеграція	5	5	3

Стратегії розвитку «Інтернет речей». В епоху цифрових технологій компанії потребують нових стратегій створення вартості і отримання прибутку, підвищення ефективності, використання величезних масивів нових (і конфіденційних) даних, що генеруються обладнанням нового типу, і поводження з ними. Абсолютно в новий спосіб відбувається формування та розвиток відносин з традиційними діловими партнерами та споживачами. В епоху «Індустрія 4.0» компанії формують стратегії «Інтернет речей» (IoT). Обсяг ринку Інтернету речей до 2021 року може скласти \$ 1,1 трлн. Без урахування доходів, які генерують впровадження відповідних технологій [3].

Вже на початку 2017 року у розвитку промислового Інтернету речей простежувалися шість основних тенденцій [4]:

1. Передові аналітичні інструменти, штучний інтелект та машинне навчання – головні складові IoT.

2. Переміщення коштів аналітики на «передній край» мережі і, таким чином, ближче до джерел даних, допоможе поліпшити якість виробництва і продукції.

3. Можливість створення цифрової копії фізичного об'єкта («цифрового двійника»).

4. Імітація реальної обстановки на підприємстві, функцій працівників, елементів управління і фізичних об'єктів за допомогою технології доповненої і віртуальної реальності (AR/VR).

5. MQTT (Message Queue Telemetry Transport) – як основний протокол обміну повідомленнями в IoT

6. Кібербезпека.

В умовах Третьої та Четвертої промислових революцій застосування підприємствами стратегій розвитку «Інтернет речей» дозволить реалізувати цілий комплекс комунікацій (інтерфейсів). Зміст основних із них такий [2 с. 19-20]:

Комунікація людини («соціо») із самою собою. Може бути реалізована, зокрема, через соціальні мережі, коли людина отримує зворотний зв'язок на

висловлені думки. Це може сприяти переосмисленню її переконань або навпаки посиленню впевненості в них. Являє собою своєрідне посилення рефлексії.

Комунікація людини («соціо») зі своїм тілом (людиною «біо»). За допомогою датчиків, що постійно удосконалюються, людина буде в змозі контролювати системний стан свого здоров'я і виявляти (діагностувати) критичні відхилення певних параметрів.

Комунікація людини з машиною (Human + Machine). Подібні комунікації використовуються все частіше, хоча людина не завжди їх помічає, адже вони стають звичними.

Комунікація людини з речами, якими вона користується. Одяг, взуття, годинник, мобільний телефон – усе, що носить людина із собою, може, завдяки зворотному зв'язку, стати предметом оптимізації та підвищення ступеня сумісності в даній парі.

Отже, розвиток сучасного підприємництва можливий в разі, якщо будуть сформовані, забезпечені та реалізовані відповідні конкурентні стратегії. Зростання ефективності та конкурентоспроможності лише використовуючи стандартний набір рішень стратегічного управління в умовах Третьої та Четвертої промислових революцій неможливий. Для успіху на конкурентному ринку компанії повинні інвестувати у штучний інтелект та машинне навчання, вивчати досвід провідних компаній світу та реалізовувати сучасні досягнення Третьої та Четвертої промислових революцій.

Список використаної літератури

1. Дугінець Г.В. Концепція «Інтернет речей» у глобальному виробництві: досвід для України/ Г.В. Дугінець // Економіка і регіон № 1 (68) – 2018 – ПолтНТУ. – С. 127-133.
2. Мельник Л.Г. Предпосылки формирования «Интернета вещей»: экономический анализ/Л.Г.Мельник//Механизм регулирования экономики. – 2018. - № 1. – С.19-20.

3. Прихована загроза: Інтернет речей. 20.03. 2018 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу <http://www.telesphera.net/blog/internet-of-things.html>

4. Промисловий Інтернет Речей [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.it.ua/knowledge-base/technology-innovation/promyshlennyj-internet-veschej>

5. 2016 Global manufacturing competitiveness index. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Manufacturing/gx-global-mfg-competitiveness-index-2016.pdf>

*Мироненко М. А., к.т.н., доцент
доцент кафедри менеджменту
Національна металургійна академія України
mironik2004@i.ua*

СПЕЦИФІКА СУЧАСНОГО ЕТАПУ РОЗВИТКУ РИНКУ ІТ-ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Ринок ІТ-послуг – найбільш динамічно зростаючий в Україні в останні п'ять-сім років. Це обумовлено як загальносвітовим трендом, так і освітнім спадком, який залишили нам попередні покоління жителів країни. Тож наше головне завдання – грамотно розпорядитися цим надбанням.

Світовій економіці, як і будь-якій іншій системі, властивий розвиток і просування вперед. В даний час на зміну індустріальному і постіндустріальному укладам приходить період науки або знань. Це виявляється, перш за все, у зростанні ролі нематеріальних активів і в розширеному інвестуванні інтелектуального капіталу.

Світовий і передовий вітчизняний досвід показує, що в сучасній конкурентній боротьбі йде змагання не стільки за володіння природними ресурсами і матеріальними цінностями, скільки за здатність до розробки і